

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 7. decembrī
(OR. en)

13893/20

ENER 487
RECH 512
IND 264
CLIMA 341

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Iepri. dok. Nr.:	13623/20
Temats:	Padomes secinājumi par Eiropas sadarbības veicināšanu atkrastes un citu atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Eiropas sadarbības veicināšanu atkrastes un citu atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, kurus Eiropas Savienības Padome, izmantojot rakstisko procedūru, apstiprināja 2020. gada 11. decembrī.

Padomes secinājumi par

Eiropas sadarbības veicināšanu atkrastes un citu atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATGĀDINOT:

- 1.1. ka Eiropadome savos 2019. gada 12. decembra secinājumos (EUCO 29/19) apstiprināja mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu Eiropas Savienību saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem;
- 1.2. ka TTE (Enerģētika) padome 2019. gada 25. jūnija secinājumos par energosistēmu nākotni (10592/19) noteica, ka atjaunojamo energoresursu izvēršana un to integrēšana tīklos, kā arī pārrobežu elektrotīklu starpsavienojumu attīstība ir nākotnes energosistēmas galvenie elementi, un noteica, ka atkrastes elektrotīkli un mezgli ir viena no energoinfrastruktūras prioritātēm;
- 1.3. ka TTE (Enerģētika) padome savos 2020. gada 25. jūnija secinājumos par reaģēšanu uz Covid-19 pandēmiju ES enerģētikas nozarē – ceļš uz atveseļošanu (9133/20) norādīja, ka enerģētikas nozarei jo īpaši būs vajadzīgi ieguldījumi atjaunojamo energoresursu enerģijā, elektrifikācijā un pārrobežu starpsavienojumos, un uzsvēra, ka stratēģiska pieeja atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijai varētu stimulēt ieguldījumus šajā nozarē;
- 1.4. ka Regulā (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu dalībvalstis tiek mudinātas apsvērt iespēju brīvprātīgi atvērt savas atbalsta shēmas pārrobežu dalībai, pamatojoties uz sadarbības nolīgumiem, lai papildinātu savus valstu centienus;

- 1.5. ka Komisijas paziņojumā COM(2018) 773 "Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku" un jo īpaši tās padziļinātajā analīzē, ar ko atbalsta minēto paziņojumu, ir noteikts būtisks ES mēroga potenciāls līdz 2050. gadam atkrastes vēja jaudu palielināt no 240 līdz 450 GW, kā arī citas atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģijas, lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķi;
- 1.6. Komisijas paziņojumā COM(2019) 640 "Eiropas zaļais kurss" ir teikts, ka atjaunojamiem energoresursiem būs izšķirīga nozīme Eiropas pārejā uz tīru enerģiju un ka šajā sakarā svarīgi būs, izmantojot dalībvalstu reģionālo sadarbību, aizvien vairāk ražot atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģiju, un tajā ir uzsvērti veidi, kā ilgtspējīgāk pārvaldīt ES jūras telpu, lai apgūtu atkrastes atjaunojamo energoresursu potenciālu, tostarp ar peldošo vēja un saules, viļņu un plūdmaiņu enerģijas iekārtu tehnoloģijām;
- 1.7. ka Komisijas paziņojumā COM(2020) 562 par Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vērēna kāpināšanu ir uzsvērtā atjaunojamo energoresursu enerģijas būtiskā loma Eiropas zaļā kursa īstenošanā un klimatneitralitātes panākšanā līdz 2050. gadam un ka atjaunojamie energoresursi būs jāizvērs plašākā mērogā, lai palīdzētu sasniegt vērienīgākos mērķus klimata jomā un veicinātu Savienības industriālo līderību atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju jomā;
- 1.8. ka Komisijas paziņojumā COM(2020) 299 "Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija" ir atzīta atjaunojamo energoresursu enerģijas, tostarp atkrastes vēja, loma elektrifikācijas palielināšanā un norādīts, ka Atkrastes atjaunojamo energoresursu stratēģija un turpmākie regulatīvie un finansējuma pasākumi nodrošinās izmaksu ziņā lietderīgu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas plānošanu un izvēršanu un stiprinās ES industriālo līderību atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju jomā;
- 1.9. ka Komisijas paziņojumā COM(2020) 741 "ES stratēģija atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāla atraisīšanai klimatneitrālas nākotnes vārdā" Komisija lēš – lai līdz 2050. gadam izveidotu integrētu, videi nekaitīgāku un klimatneitrālu energosistēmu, uzstādītajai atkrastes vēja enerģijas jaudai līdz 2050. gadam ir jāsasniedz 300 GW un uzstādītajai okeāna enerģijas jaudai – aptuveni 40 GW, un uzsver arī citu atkrastes atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju, kuras ir dažādos attīstības posmos, būtisko potenciālu;

- 1.10. ka ar pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" Eiropas zaļā kursa uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kuru izsludināja 2020. gada septembrī, tiks atbalstīti atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas izmēģinājuma lietojumi un demonstrējuma projekti, tostarp okeāna enerģijas iekārtas, (peldošās) atkrastes vēja enerģijas iekārtas un atkrastes saules enerģijas iekārtas;
- 1.11. darbu saistībā ar reģionālo sadarbību atjaunojamo energoresursu enerģijas, jo īpaši atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas, jomā un elektrotīkla stiprināšanu, ko veic
- iniciatīvas Sadarbība enerģētikas jomā ziemeļu jūrās ietvaros un kas minēts tās 2020. gada 6. jūlija Kopīgajā paziņojumā par satvaru Sadarbībai enerģētikas jomā ziemeļu jūrās,
 - Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojuma plāna (*BEMIP*) ietvaros un kas īpaši minēts 2020. gada 30. septembra Kopīgajā nodoma deklarācijā par Baltijas jūras atkrastes vēju ¹,
 - Augsta līmeņa grupa jautājumos par starpsavienojumiem Dienvidrietumeiropā un
 - Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas energosavienojuma (*CESEC*) ietvaros;
- 1.12. 2020. gada jūnija "Splitas memorandu", kurā noteikts mērķis izveidot ilgtermiņa satvaru sadarbībai nolūkā veicināt salu enerģētikas pārkārtošanu un dekarbonizāciju, pilnībā ievērojot katras salas īpatnības;
- 1.13. ka šajos Padomes secinājumos galvenā uzmanība ir pievērsta atkrastes un citu atjaunojamo energoresursu enerģijai, kas ir viens no galvenajiem pīlāriem plašākā skatījumā uz dekarbonizāciju, vienlaikus atzīstot, ka ir vajadzīgi arī citi dekarbonizācijas centieni;

¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/signature_version_baltic_sea_offshore_wind.pdf

2. UZSVEROT, KA

- 2.1. visu atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju izvēršanai ir neatsverama loma ES enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā, un tā sniedz būtisku ieguldījumu tajā, lai līdz 2050. gadam tiktu panākta klimatneitrāla Eiropas Savienība;
- 2.2. atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģija, tostarp pie grunts nostiprināto un peldošo atkrastes vēja un saules enerģijas iekārtu saražotā enerģija, viļņu, straumju un plūdmaiņu enerģija, termiskā un sāluma gradientu atšķirības, jūras ūdens izmantošana siltumapgādē un aukstumapgādē, ģeotermālā enerģija, jūras biomasas (aļģes), kā arī esošo naftas un gāzes platformu iespējamā pārveide par atjaunojamo energoresursu enerģijas platformām var palīdzēt izmantot visu Eiropas jūru un okeānu atjaunojamo energoresursu enerģijas potenciālu, liekot lietā Eiropas mēroga piegādes ķēdi; pie grunts nostiprinātās atkrastes vēja enerģijas iekārtas dažās dalībvalstīs ir tehnoloģija, kas tiek attīstīta izmantošanai seklos ūdeņos, savukārt peldošās atkrastes vēja enerģijas iekārtas ir jauna daudzsološa tehnoloģija atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanai teritorijās ar dziļākām jūras gultnēm. Visas šīs tehnoloģijas palīdz radīt uzņēmējdarbības iespējas Eiropas nozarēm;
- 2.3. papildus tam, ka atjaunojamo energoresursu enerģija tiek izvērsta valstu līmenī, pastiprināta reģionālā sadarbība un pārrobežu projekti starp dalībvalstīm var sniegt ieguldījumu iekšējā enerģijas tirgus turpmākajā integrēšanā un vēl vairāk sekmēt atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanu ES mērogā un uzlabotu elektroenerģijas pārvades infrastruktūru. Turklāt tā jo īpaši var sniegt neto ieguvumus iesaistītajām dalībvalstīm, palīdzot izmaksu ziņā lietderīgāk sasniegt valstu un Savienības mērķrādītājus atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, ja tiek pārvarētas ar šādu sadarbību saistītās problēmas un šķēršļi;
- 2.4. šādu sadarbību var panākt, dažādā veidā pārrobežu mērogā brīvprātīgi atverot valstu atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalsta shēmas, piemēram, paredzot kopīgus piedāvājumus un kopīgas atbalsta shēmas, tostarp valstīm, kurām ir tikai sauszemes robežas. Pārrobežu projektus var veicināt ar jauno Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas finansēšanas mehānismu atbilstīgi Pārvaldības regulas noteikumiem;

- 2.5. pārrobežu sadarbība, tostarp kopīgie projekti un hibrīdprojekti, ir brīvprātīga iespēja papildus atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanai valstīs, ko īsteno, lai sasniegtu 2030. gadam izvirzītos ES mērķrādītājus atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā, kā norādīts nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un nepieciešams saistībā ar pārskatīto 2030. gada mērķi; plānotos valsts atbalsta apjomus var vēl vairāk palielināt, piešķirot līdzekļus no Atveseļošanas un noturības mehānisma;
- 2.6. atjaunojamo energoresursu paātrināta izvēršana, kā arī lielāki ieguldījumi pētniecībā un inovācijā un vērtību ķēdes uzlabošana gan valsts mērogā, gan reģionālās sadarbības projektos var palīdzēt izveidot spēcīgu un konkurētspējīgu Eiropas iekšējo tirgu jaunām atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģijām, kas varētu palīdzēt Eiropai paplašināt un saglabāt savu vadošo lomu pasaulē šo tehnoloģiju jomā rūpnieciskā mērogā;
- 2.7. attiecībā uz šīm jomām svarīga loma var būt pārrobežu sadarbībai atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas jautājumos; jo īpaši tie projekti, kurus finansē vairāk nekā viena dalībvalsts, un projekti, kuri ir saistīti ar vairāk nekā vienu dalībvalsti (kopīgie projekti un hibrīdprojekti), varētu atraisīt plaša mēroga atjaunojamo energoresursu enerģijas ieviešanas un apjomradītu ietaupījumu potenciālu, samazinot sistēmas izmaksas un prasības attiecībā uz platību un veicinot atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas integrēšanu tirgū un tīklā, kā arī elektroenerģijas tirdzniecību;
- 2.8. ņemot vērā principu "efektivitāte pirmajā vietā", atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanai var būt svarīga loma nozaru integrācijā, cita starpā veicinot atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas integrēšanu energosistēmā tieši ar elektrotīkla starpniecību vai sniedzot ieguldījumu atjaunīgā ūdeņraža ražošanā, jo īpaši pārrobežu sadarbības ietvaros izmantojot papildu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas objektus;
- 2.9. esošo tehnoloģiju izmantošana un inovatīvu risinājumu izstrāde enerģijas uzkrāšanai, tostarp atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārvēršana ūdeņradī, var veicināt atkrastes un citu atjaunojamo energoresursu enerģijas turpmāku integrēšanu Eiropas energosistēmā, cita starpā atbalstot tīkla stabilitāti un elastību un uzlabojot ekonomisko pamatojumu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanai;

- 2.10. reformas, kas veicina ieguldījumus atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas jaudās, sniegs ieguldījumu ekonomikas atveseļošanā no Covid-19 pandēmijas, veicinot inovāciju, Eiropas vērtību ķēdes, rūpniecības izaugsmi, zaļās ekonomikas attīstību un nodarbinātību visā Savienībā, kā arī ES nozaru konkurētspēju; reģionālā sadarbība starp dalībvalstīm būs nozīmīgs faktors, nodrošinot, ka šie ieguvumi tiek plaši izplatīti;
- 2.11. Eiropas zaļais kurss un klimata mērķrādītāja plāns nodrošina unikālu iespēju īstenot integrētu pieeju rīcībpolitikām un pasākumiem, tostarp atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanai valstu līmenī un ciešākai reģionālajai sadarbībai starp dalībvalstīm un starp reģioniem atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, atbilstīgu tiesisko regulējumu un valsts atbalsta noteikumus, pienācīgu finansiālo atbalstu, rūpnieciskos un izaugsmes aspektus, sociālās kohēzijas un nodarbinātības dimensijas, kā arī pētniecību un inovāciju;
- 2.12. starptautiskajai sadarbībai ir arvien lielāka nozīme atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanā, un to cita starpā var veicināt Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (*IEA*), sniedzot padziļinātu analīzi par tehnisko potenciālu un ekonomiskajām iespējām, kā arī Starptautiskā Atjaunojamo energoresursu aģentūra (*IRENA*) un tās Atkrastes atjaunojamo energoresursu sadarbības satvars, pulcējot kopā valstis, lai noteiktu starptautiskās sadarbības jomas un paātrinātu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu;

3. NĒMOT VĒRĀ SAVIENĪBĀ PASTĀVOŠĀS ĢEOGRĀFISKĀS ATŠĶIRĪBAS UN ATJAUNOJAMO ENERGORESURSU ENERĢIJAS ATŠĶIRĪGO TEHNOLOĢISKO BRIEDUMU; ATZĪSTOT, KA

- 3.1. ir vēl vairāk jāsamazina atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanas izmaksas, jo īpaši mazāk nobriedušos tirgos un attiecībā uz mazāk nobriedušām tehnoloģijām (tostarp tādām atkrastes tehnoloģijām kā, piemēram, peldošās vēja enerģijas iekārtas un peldošās fotoelementu enerģijas iekārtas, un atkrastes vēja enerģijas iekārtas arktiskos apstākļos) un nepieciešamajām saistītajām tehnoloģijām;
- 3.2. pētniecība un inovācija un atbalsts demonstrējumiem saistībā ar ES mazāk nobriedušajām atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģijām, kā arī piegādes ķēdes attīstība ir būtiski faktori, ar kuriem var uzlabot to konkurētspēju un spēju virzīt globālo inovāciju;

- 3.3. atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju izvēršanas līdzsvarošana ar citiem mērķiem, kas izvirzīti saistībā ar jūras telpu, ir izaicinājums un, ka daudzējāda izmantojuma koncepcijas dažādiem mērķiem un dažādu tehnoloģiju kopīga izmantošana var palīdzēt risināt ar telpu saistītus kompromisus un nodrošināt ieguvumus videi;
- 3.4. atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas, jo īpaši atkrastes vēja enerģijas, plaša mēroga izvēršanai ir nepieciešama atkrastes un sauszemes tīklu attīstīšana, un šajā sakarā ir vajadzīgs, lai sabiedrība to lielā mērā akceptētu un tam būtu augsts politiskais atbalsts no dalībvalstu puses, vienlaikus atzīstot pārvades sistēmu operatoru būtiskos centienus šajā sakarā; turklāt drošai un neapdraudētai tīklu darbībai ir vajadzīga pienācīga balansēšanas jauda, piemēram, izmantojot pieprasījuma reakcijas risinājumus vai uzkrāšanu;
- 3.5. daudzas piekrastes kopienas un salas saskaras ar problēmām cīņā pret klimata pārmaiņām, saistībā ar to lielo atjaunojamo energoresursu enerģijas potenciālu, to vides un sociālekonomiskajām īpatnībām, piemēram, jūras bioloģisko daudzveidību un jūras un piekrastes tūrismu, un salu un piekrastes kopienu lomu tādu izmēģinājuma projektu īstenošanā, kuri attiecas uz mazāk attīstītu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģiju; salām un piekrastes kopienām ir īpaša loma dekarbonizācijas centienu virzīšanā, jo tās kļūst par laboratorijām dažādu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju izmēģinājuma projektiem, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu un tehnoloģiju diversifikāciju, vienlaikus veicinot piegādes drošību izolētās sistēmās;

4. ATTIECĪBĀ UZ PĀRROBEŽU SADARBĪBU – ŅEMOT VĒRĀ TO, KA

- 4.1. saistībā ar pārrobežu sadarbības projektiem atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā pastāv būtiski šķēršļi un problēmas, ko nevar pārvarēt tikai ar dalībvalstu divpusējiem un daudzpusējiem starpvaldību nolīgumiem par konkrētiem projektiem;
- 4.2. šķēršļi un problēmas saistībā ar pārrobežu projektiem atjaunojamo energoresursu jomā ir, piemēram, šādi:
- lielākas darījumu izmaksas sakarā ar būtiskiem politiskiem, tehniskiem un juridiskiem koordinācijas centieniem un neskaidrībām, tostarp attiecībā uz pirmajiem projektiem,

- izaicinājums nodrošināt izmaksu un ieguvumu līdzsvarotu sadalījumu starp iesaistītajām dalībvalstīm;
- ierobežoti līdzekļi un finansējums valstu un jo īpaši Savienības līmenī, lai segtu finansējuma nepietiekamību valstu un pārrobežu projektiem; jo īpaši attiecībā uz pārrobežu projektiem – lai segtu tādu finansējuma papildu nepietiekamību, ko cita starpā rada izmaksu un ieguvumu iespējami nelīdzsvarots sadalījums;
- saistībā ar atkrastes enerģijas hibrīdprojektu (apvienojot ražošanu, pārvadi un tirdzniecību) pārrobežu pārvades līniju iedalīšanu starpsavienotāju kategorijā saskaņā ar ES elektroenerģijas tirgus noteikumiem, – izaicinājums šādu hibrīdprojektu ietvaros novērst to, ka tiek būtiski ierobežota elektroenerģijas izplatīšana no atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas, un nodrošināt tās efektīvu integrēšanu tīklā un tirgū, vienlaikus nodrošinot izmaksu un ieguvumu taisnīgu sadali;
- tehnisko standartu saskaņotības trūkums (piemēram, attiecībā uz vējturbīnu apgaismojumu un marķējumu vai pārvades iekārtu sadarbību un sprieguma līmeņiem);
- citas problēmas, ko rada ar aizsardzību saistītas darbības un citi jūras telpas izmantošanas veidi;

- 4.3. varētu uzlabot saskaņošanu starp jūras telpisko plānošanu un atkrastes energotīklu plānošanu un koordināciju starp dalībvalstīm, lai tādējādi būtu iespējams efektīvi izmantot jūras telpu un lai veicinātu to, ka tiek izvērsti valsts un pārrobežu projekti atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā;
- 4.4. atkrastes energotīklu plānošana bieži vien nav pietiekami sasaistīta ar plānošanu attiecībā uz pieslēgumiem sauszemes energotīkliem un iekšējo tīklu pastiprināšanām;

5. ŅEMOT VĒRĀ

- 5.1. dalībvalstu brīvību noteikt savu energoresursu struktūru saskaņā ar LESD 194. pantu, valstu kompetenci attiecībā uz valsts elektrotīklu, tostarp starpsavienojumu, attīstīšanu un valstu atbildību par elektroenerģijas tirgus noteikumu izpildi un regulatīvo uzraudzību to teritorijā;

- 5.2. dalībvalstu tiesības izstrādāt savas valsts atbalsta shēmas atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. pantu un neskarot LESD 107. un 108. pantu, un to tiesības saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 5. pantu lemt par to, cik lielā mērā tās atbalsta atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, kas ražota citā dalībvalstī;

6. ATTIECĪBĀ UZ TO, KĀDA KOPUMĀ IR EIROPAS SADARBĪBA ATJAUNOJAMO ENERGORESURSU ENERĢIJAS JOMĀ, NORĀDA, KA

- 6.1. ir jāturpina iekšējā enerģijas tirgus integrācija – arī nolūkā sniegt ieguldījumu ES klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanā, tostarp attīstot iekšējo un pārrobežu infrastruktūru un uzlabojot savienojamību starp dalībvalstīm, cita starpā ar Eiropas enerģētikas tīklu politikas un kopīgu interešu projektu starpniecību un ar attiecīgu ES tiesību aktu īstenošanu, lai atbalstītu atjaunojamo energoresursu enerģijas pieaugošo apjomu integrēšanu Eiropas elektroenerģijas tirgū un veicinātu pārrobežu tirdzniecību un sadarbību;
- 6.2. ir jāsamazina darījumu izmaksas, kuras attiecas uz divpusēju un daudzpusēju starpvaldību nolīgumu noslēgšanu starp dalībvalstīm par atjaunojamo energoresursu enerģijas pārrobežu projektiem, attiecīgajiem sadarbības modeļiem paredzot virkni iespēju saistībā ar valsts atbalsta shēmu brīvprātīgu atvēršanu, tostarp iespēju izveidot kopīgu atbalsta shēmu, kā arī "plānu", kas ietver šādu nolīgumu galvenos elementus, lai sadarbības procesā atbalstītu dalībvalstis, tostarp valstis, kurām ir tikai sauszemes robežas;
- 6.3. ir jākoordinē izmaksu un ieguvumu analīze un izmaksu pārrobežu sadalījums attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas pārrobežu projektiem, tostarp kopīgiem projektiem un hibrīdprojektiem atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, lai ņemtu vērā visas attiecīgās izmaksas un ieguvumus. Tas var cita starpā ietvert ieguvumus no atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķapjomiem, izmaksas saistībā ar atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalstu, tirgus integrāciju, tīkla pieslēgumu un starpsavienojumu un tīklu pastiprināšanu un integrāciju;

- 6.4. ir nepieciešams esošo Savienības līdzekļu labāks un efektīvāks izmantojums, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas pārrobežu projektu īstenošanu, kā arī atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanu valstu līmenī, izmantojot galvenos Savienības instrumentus, piemēram, jauno Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas finansēšanas mehānismu, citus Savienības instrumentus, piemēram, *InvestEU*, un Eiropas Investīciju bankas finansēšanas shēmas inovatīviem projektiem, un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) 2021.–2027. gadam, kas vērsts uz pārrobežu projektiem atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā un tā jauno speciāli paredzēto finansējuma pozīciju; jo īpaši ir nepieciešama Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas finansēšanas mehānisma veicinošās funkcijas ātra darbība un pietiekama likviditāte (no esošajiem avotiem), lai atbalstītu atjaunojamo energoresursu enerģijas projektus un pastiprinātu reģionālo sadarbību, sedzot finansējuma nepietiekamību kopīgajos projektos, ko cita starpā rada izmaksu un ieguvumu nelīdzsvarots sadalījums starp dalībvalstīm;
- 6.5. ir nepieciešama pārskatīta valsts atbalsta sistēma atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalstam, kura atbilst tīras enerģijas paketes direktīvām un regulām un Eiropas zaļajam kursam un kura veicina 2030. gadam izvirzīto klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanu, ņemot vērā ES klimata mērķrādītāja plānu un mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu Eiropas Savienību, un kura tādējādi atbalsta atjaunojamo energoresursu enerģijas izvēršanu, nodrošina noteiktību ieguldītājiem un to, ka sabiedrība akceptē nepieciešamo atbalstu, kā arī ļauj veicināt pētniecību un inovāciju un jaunu un inovatīvu tehnoloģiju plaša mēroga demonstrējumus;
- 6.6. ir nepieciešami ieguldījumi pētniecībā un inovācijā Savienības un valstu līmenī, pamatojoties uz ES mēroga programmu pētniecībai un inovācijai, kura izstrādāta Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskā plāna (*SET* plāna) ietvaros, kas jāatjaunina, lai atspoguļotu Eiropas zaļā kursa mērķi un atjaunojamo energoresursu enerģijas nozīmi tajā, izmantojot pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" Zaļā kursa uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" gaidāmās darba programmas 2021. un 2022. gadam;
- 6.7. ir jāatbalsta dekarbonizācijas process sliktākā situācijā esošās, izolētās vai nomaļu salu elektroenerģijas sistēmās, piemēram, salās vai tālākajos reģionos, tostarp izolētās piekrastes teritorijās, kas gūs labumu no dažādu atkrastes tehnoloģiju izvēršanas, pateicoties tāda mērķtiecīga atbalsta izstrādei, kurā ņemta vērā to īpašā situācija;

7. JO ĪPAŠI ATTIECĪBĀ UZ ATKRASTES ATJAUNOJAMO ENERGORESURSU ENERĢIJAS PROJEKTIEM NORĀDA, KA

- 7.1. ir nepieciešama visaptveroša pieeja, kas ļauj panākt to, ka atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas projektu un atkrastes tehnoloģiju vērtību ķēžu izvēršana valstu un pārrobežu mērogā veicina ilgtermiņa redzējumu, saskaņojot tehnoloģiskos, sociālekonomiskos un vides faktorus ar Savienības mērķiem klimata jomā, jo īpaši ar tādu instrumentu palīdzību, kas atbalsta visu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģiju un aptver Savienības dažādo ģeogrāfiju, tostarp visus jūras reģionus;
- 7.2. ir jāpamatojas uz esošajiem forumiem un jāizpēta iespējas uzlabot koordināciju starp dalībvalstīm jūras telpiskās plānošanas jomā dažādos Eiropas jūras baseinos un attiecīgajos Atlantijas okeāna apgabalos, lai būtu iespējama jūras telpas efektīva un ilgtspējīga izmantošana, neskarot valstu pienākumus; ir nepieciešama holistiska un visaptveroša pieeja jūras telpas izmantošanai un pārvaldībai, ņemot vērā nacionālos jūras telpiskos plānus un veicinot daudzējāda izmantojuma iespējas, jo īpaši, lai nodrošinātu jūras ekosistēmas vides aizsardzību un sabiedrības akceptu un lai veicinātu dažādo jūras telpas izmantošanas veidu līdzāspastāvēšanu nolūkā garantēt saskaņotību ar citām attiecīgām Savienības politikas jomām, piemēram, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un kopējo zivsaimniecības politiku;
- 7.3. ir jāpastiprina pētniecība, lai vairotu zināšanas par jūras vidi un putnu migrāciju, un ir jāuzlabo dalībvalstu sadarbība šajos jautājumos, apmainoties ar datiem, paraugpraksi un pieredzi;
- 7.4. ir jāizpēta iespējas, kā Eiropas, reģionālā un valstu līmenī nodrošināt labāku koordināciju starp jūras telpiskajiem plāniem un atkrastes energotīklu plānošanu, tostarp atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iekārtu sauszemes pieslēgumiem, neskarot valstu pienākumus un tiesības, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas plaša mēroga izvēršanu visā Savienībā;

- 7.5. ir nepieciešama valsts līmeņa integrēta atkrastes un sauszemes elektrotīklu plānošana, kā arī labāka koordinācija starp dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz atkrastes elektrotīklu ilgtermiņa plānošanu, un vajadzības gadījumā, kā to apstiprinājusi attiecīgā dalībvalsts, ietverot iekšējo tīklu pastiprināšanas, kam ir būtiska nozīme, lai izmaksu ziņā lietderīgi izvērstu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģiju, ņemot vērā dažādos apstākļus dalībvalstīs; šajā sakarā ir jāuzlabo arī dažādu enerģijas nesēju infrastruktūras plānošanas reģionālā koordinācija, lai atvieglotu no atkrastes atjaunojamiem energoresursiem iegūta atjaunojamā ūdeņraža transportēšanu;
- 7.6. ir nepieciešama pamatīgāka izpratne un dziļāka analīze par problēmām, kas kopumā saistītas ar pārvades līnijām hibrīdprojektu ietvaros, un jo īpaši saistībā ar daudzajām sekām, ko rada šo pārrobežu pārvades līniju klasificēšana par starpsavienojumiem saskaņā ar pašreizējiem ES elektroenerģijas tirgus noteikumiem, un par iespējamām ar tirgus kārtību saistītām koncepcijām;
- 7.7. pamatojoties uz minēto, ir nepieciešams risinājums attiecībā uz elektroenerģijas tirgus kārtību Savienības līmenī, kas ļauj ātri īstenot kopīgus projektus un hibrīdprojektus atkrastes enerģijas jomā un nodrošina tīkla un tirgus resursu efektīvu izmantošanu un atkrastes atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas efektīvu integrēšanu tīklā un tirgū; šajā sakarā ir jāpievēršas arī distributīvajai ietekmei uz tirgus dalībnieku un dalībvalstu izmaksām un ieguvumiem, ietekmei uz valstu atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalsta shēmām un juridiskajai nenoteiktībai, lai tādējādi ļautu veikt efektīvus ieguldījumus atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijā; visiem risinājumiem būtu jānodrošina elektroenerģijas sistēmas droša un izmaksu ziņā lietderīga darbība;
- 7.8. ir nepieciešama pastiprināta pētniecība un inovācija visā Savienībā un šo jomu koordinēšana starp dalībvalstīm attiecībā uz atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģiju, tostarp saistībā ar tādām mazāk nobriedušām tehnoloģijām kā, piemēram, peldošās atkrastes vēja enerģijas iekārtas, kā arī atkrastes vēja enerģijas iekārtas arktiskos apstākļos, peldošās saules enerģijas iekārtas un viļņu, straumju un plūdmaiņu enerģija, lai tādējādi samazinātu tehnoloģiju izmaksas un atbalstītu to izvēršanu, kā arī attiecībā uz tādu svarīgāko tīkla tehnoloģiju demonstrējumiem, kuras vajadzīgas integrētai atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas sistēmai;

7.9. ir jāizpēta iespējas, kā labāk saskaņot atkrastes vēja enerģijas ražošanā un pārvadē iekļauto komponentu (fiksētas vai peldošas iekārtas) tehniskos standartus un specifikācijas, lai veicinātu Eiropas mēroga paplašinātas piegādes ķēdes izvēršanu. Šāda saskaņošana varētu ietvert arī citu okeāna enerģijas tehnoloģiju komponentus, proti, plūdmaiņu un viļņu tehnoloģiju komponentus, tādējādi, ciktāl iespējams, sekmējot izmaksu samazināšanos šajās nozarēs;

8. **ATZINĪGI VĒRTĒ KOMISIJAS ATKRASTES ATJAUNOJAMO**

ENERGORESURSU ENERĢIJAS STRATĒGIJU, kas ir svarīgs pamats diskusijām ar dalībvalstīm un turpmākam darbam Savienības līmenī, lai apgūtu atkrastes atjaunojamo energoresursu tehnoloģisko un fizisko potenciālu, kam būs izšķiroša nozīme, lai sasniegtu Eiropas 2030. gadam izvirzītos mērķrādītājus enerģētikas un klimata jomā un līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti.

9. **AICINA KOMISIJU** nodrošināt ātrus turpmākos pasākumus saistībā ar šiem secinājumiem un ES Atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas stratēģiju, ņemot vērā papildu centienus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķi, ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm sagatavojot priekšlikumu Savienības līmeņa "veicinošam satvaram" attiecībā uz pārrobežu projektiem un citiem attiecīgiem valstu projektiem atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā, ar ko pievēršas 6. un 7. punktā apzinātajām vajadzībām un kas cita starpā ietver:

9.1. norādījumus par divpusēju un daudzpusēju starpvaldību nolīgumu noslēgšanu starp dalībvalstīm par atjaunojamo energoresursu enerģijas pārrobežu projektiem, tostarp šādiem nolīgumiem paredzētu plānu, norādījumus attiecīgiem sadarbības modeļiem saistībā ar valsts atbalsta shēmu brīvprātīgu atvēršanu, tostarp kopīgus piedāvājumus un kopīgas atbalsta shēmas, un norādījumus par izmaksu un ieguvumu analīzi un izmaksu pārrobežu sadalījumu, kā arī koordinēšanu starp tiem attiecībā uz pārrobežu projektiem;

9.2. pārskatu par attiecīgajiem ES finansēšanas instrumentiem kopā ar priekšlikumu, kas paredzēts esošo Savienības līdzekļu labākam un efektīvākam izmantojumam ar galveno Savienības instrumentu starpniecību, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas pārrobežu un valstu projektu realizēšanu, realizējot attiecīgo instrumentu finansējumu Savienības līmenī, jo īpaši Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas finansēšanas mehānisma veicinošo funkciju, pamatojoties uz Eiropas atveseļošanas plānu;

- 9.3. norādījumus par to, kā varētu uzlabot un pastiprināt koordināciju starp dalībvalstīm jūras telpiskās plānošanas un atkrastes energotīklu plānošanas jomā, tostarp attiecībā uz sauszemes elektrotīklu attīstīšanu un atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iekārtu pieslēgumiem, kā arī attiecībā uz tehniskajiem standartiem;
- 9.4. attiecībā uz atkrastes enerģijas hibrīdprojektiem – pamatīgāku un padziļinātu analīzi par ietekmi un koncepcijām, kā izklāstīts 7.6. punktā, kas cita starpā jāiekļauj ietekmes novērtējumā, kurš attiecas tikai uz attiecīgajiem ES tiesību aktu noteikumiem, un analīzi par to, kā šādiem hibrīdprojektiem varētu pielāgot tikai attiecīgos ES tiesību aktu noteikumus stabila ieguldījumu tiesiskā regulējuma satvarā, nodrošinot gan iekšējā tirgus darbību, gan apstākļus elektroenerģijas ražošanai un integrācijai, lai veicinātu ieguldījumus, kas vajadzīgi ES klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanai; novērtējumu par to, kā tikmēr varētu veicināt hibrīdprojektu ātru īstenošanu un pietiekamu elastību dažādu un inovatīvām iespēju testēšanai, un, pamatojoties uz šo analīzi un uz pieredzi ar hibrīdprojektiem, priekšlikumu par ilgtermiņa risinājumu, kas atbilstu 7.7. punktā izklāstītajiem elementiem;
- 9.5. pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 2021. un 2022. gada darba programmās paredzētu atbalstu pētniecībai un inovācijai atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas un tīkla tehnoloģijās, kā arī tīkla integrācijas tehnoloģijās, tostarp uzglabāšanai, tostarp īpaši pielāgotus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kuros ņemtas vērā visu dalībvalstu tehnoloģiskās un ģeogrāfiskās īpatnības, un pastiprinātu zinātnisko izpēti par kumulatīvo ietekmi uz jūras vidi un putnu migrāciju un par integrēto apritīgumu, kā arī *SET* plāna atjauninājumu nolūkā atspoguļot atjaunojamo energoresursu enerģijas, jo īpaši atkrastes enerģijas, nozīmi, lai šajos jautājumos veicinātu pastiprinātu sadarbību un apmaiņu starp dalībvalstīm;
- 9.6 atbalstu Eiropas atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas foruma izveidei, kurā kopā sanāks dalībvalstis, regulatīvās iestādes un attiecīgās ieinteresētās personas, lai veicinātu reģionālo sadarbību un paraugprakses apmaiņu atkrastes atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā.